

Notat

OPPDRAG	Evanger transformatorstasjon	DOKUMENTKODE	45513-MUL-EVA-RIM-RE-002
EMNE	Feltnotat fugl og annet dyreliv	TILGJENGELIGHET	Åpen
OPPDRAGSGIVER	Statnett	OPPDRAGSLEDER	Line Bondlid
KONTAKTPERSON		UTARBEIDET AV	Magnar Bjerga
KOPI		ANSVARLIG ENHET	Miljørådgivning Vest

SAMMENDRAG

Multiconsult leid inn for å gjennomføre en konseptvurdering av ny transformatorsjakt for T5 Evanger transformatorstasjon. Oppdraget er vurdert til å være ikke KU-pliktig for temaet Naturmangfold. Foreliggende notat oppsummerer feltarbeid på fugl i og ved tiltaksområdet. Sensitive arter er beskrevet i et eget vedlegg til notatet (u.off). Under befaringen 31. mai 2025 ble det registrert 24 fuglearter samt en del spor etter hjort. Det er ingen tidligere registreringer av fugl innenfor undersøkelsesområdet, og kun noen få innenfor en radius på 600 m fra sentrum av undersøkelsesområdet. Det anbefales en supplerende undersøkelse for å få mer kunnskap om sårbare arter i nærområdet, samt tiltak i anleggsperioden for å unngå unødig forstyrrelse av fuglelivet i hekketida.

1 Innledning

I forbindelse med oppgradering av kraftnettet på Vestlandet, er Multiconsult leid inn for å gjennomføre en konseptvurdering av ny transformatorsjakt for T5 Evanger transformatorstasjon. Se lokalisering av området i Figur 1-1.

Figur 1-1: Transformatorstasjonen i Evanger (se rød nål i kartet), befinner seg ca. 52 km i luftlinje øst/nordøst for Bergen sentrum. Kartkilde: Norgeskart.

00	26.09.2025	Klar for oversendelse til kunde	M. Bjerga	K. Mork	Guri M. Lindmark
REV.	DATO	BESKRIVELSE	UTARBEIDET AV	KONTROLLERT AV	GODKJENT AV

Tiltaket er vurdert i forhold til KU-forskriften, der følgende ble konkludert: «Dersom det gjøres funn av vesentlige naturverdier ved naturtypekartlegging etter Miljødirektoratets instruks, kan det bli nødvendig med konsekvensutredning av tema naturmangfold iht. Miljødirektoratets veileder M-1941» [1]. Det er utarbeidet et eget feltnotat for naturtyper [2], som konkluderer med at det ikke ble funnet naturtyper etter Miljødirektoratets instruks [3].

Foreliggende notat oppsummerer feltarbeid på fugl i og ved tiltaksområdet. Sensitive arter er beskrevet i et eget vedlegg til notatet (u.off)¹.

2 Metodikk

Zoolog Magnar Bjerga ved Multiconsult (Bergenskontoret), gjennomførte en befaringsrunde av området den 31. mai 2025 i tidsrommet ca. kl. 8-16. Denne datoen er godt egnet med tanke på å identifisere de fleste fugler i hekketida, med noen unntak. Hovedvekten var på fugl, men noen interessante botaniske funn ble også notert, herunder rødlistearter, fremmede arter, gamle trær, mm. Disse er ikke medtatt i dette notatet, men fungerte som underlag til naturtypekartleggingen [2]. Fuglene ble identifisert vha. lyd (fuglesang) og ved visuell observasjon (kikkert eller ved «det blotte øyet»). Det ble lyttet/sett etter fugl kontinuerlig under vandring, og i tillegg ble det gjort stopp (ca. 3-5 minutt) for hvert ca. 100 meter langs ruten. I den grad det var mulig/hensiktsmessig, ble fuglene fotografert med mobilkamera (for dokumentasjon). Aktuelle funn ble registrert i appen Fieldmaps på iPad.

Det ble også gjennomført en kjapp gjennomgang av Artskart [4], og det har vært dialog med fuglekyndig naturmangfoldrådgiver hos Statsforvalteren i Vestland.

Rødlistestatus for arter oppgitt i denne rapporten er i henhold til norsk rødliste for arter, sist oppdatert i 2021 [5].

3 Resultater

Dette kapitlet oppsummerer funn fra befaringsrunden utført av zoolog i Multiconsult den 31. mai 2025 (kap. 3.1), og funn registrert av andre i artskart (kap. 3.2).

3.1 Feltundersøkelsen 31. mai 2025

Feltundersøkelsen ble gjennomført den 31. mai 2025. Denne dagen var det oppholdsvær, delvis skyet og noe sol. Temperaturen lå på ca. 8 grader Celsius kl. 8 og steg til ca. 16 grader Celsius kl. 15. Det var ca. 3 m/s vind og vekslende vindretning.

Hele undersøkelsesområdet ble besøkt, unntatt det inngjerdede området som utgjør dagens transformatorstasjon. Totalt ble det registrert 24 fuglearter denne dagen i og ved undersøkelsesområdet. Alle artene må sies å være relativt vanlige inkl. de to rødlisteartene granmeis (VU-Sårbar) og grønnfink (VU-Sårbar) [5]. Samtlige fugler som ble observert har trolig tilhold i eller i nærheten av undersøkelsesområdet, da de ble observert i «hekke-modus» (ivrig fuglesang) og/eller i «næringssøk-modus».

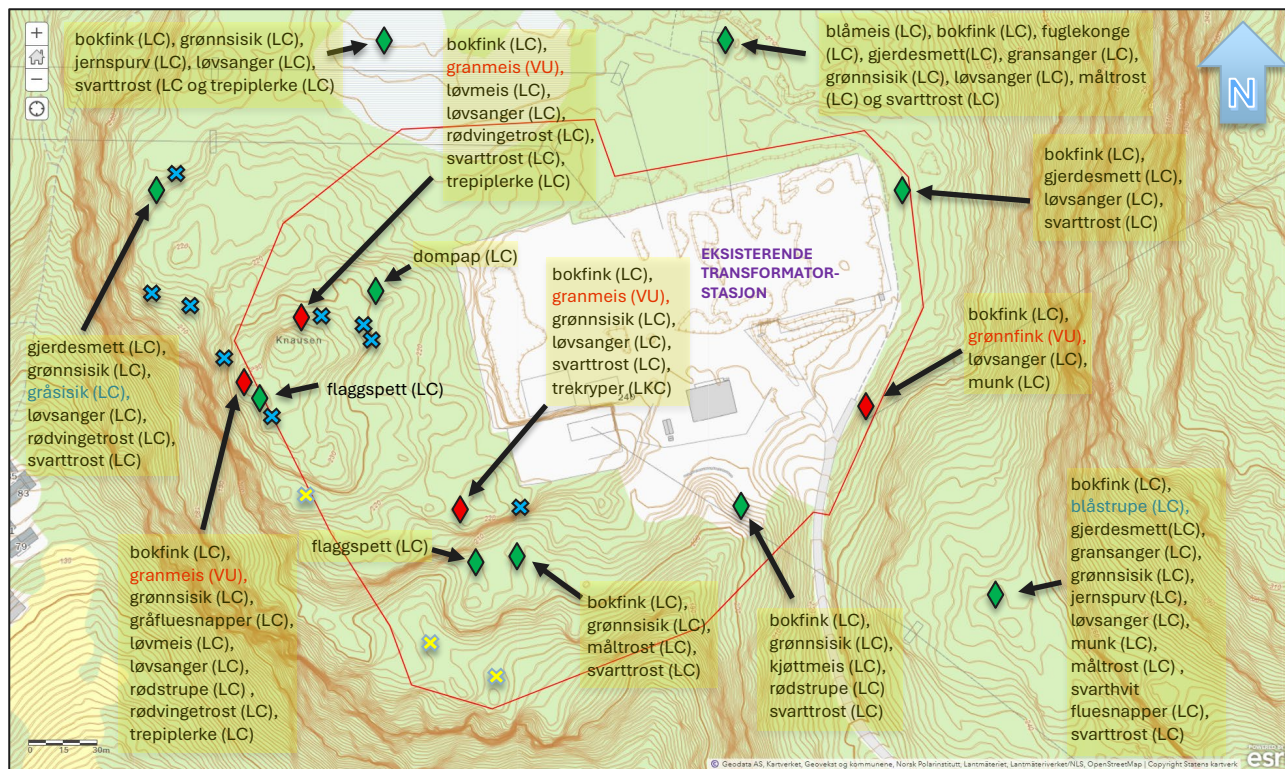
Se oversikt over registreringene i Tabell 3-1 og lokalisering av de ulike funnene i Figur 3-1.

¹ i tråd med veiledning fra Miljødirektoratet [8], jf. miljøinformasjonsloven § 24, tredje ledd.

Tabell 3-1: Liste over de 24 fugleartene som ble registrert på befaring av undersøkelsesområdet den 31. mai 2025, herunder to **rødlistearter** [5] og to **ansvarsarter** [6]. Kilde: Multiconsult.

Nr.	Artsnavn norsk (latin)	Status på norsk rødliste for arter	Norsk ansvarsart	Funndato
1	blåmeis (<i>Cyanistes caeruleus</i>)	Livskraftig (LC)	Nei	31.05.2025
2	blåstrupe (<i>Lucinia svecica</i>)	Livskraftig (LC)	Ja	31.05.2025
3	bokfink (<i>Fringilla coelebs</i>)	Livskraftig (LC)	Nei	31.05.2025
4	dompap (<i>Pyrrhula pyrrhula</i>)	Livskraftig (LC)	Nei	31.05.2025
5	flaggspett (<i>Dendrocopos major</i>)	Livskraftig (LC)	Nei	31.05.2025
6	fuglekonge (<i>Regulus regulus</i>)	Livskraftig (LC)	Nei	31.05.2025
7	gjerdesmett (<i>Troglodytes troglodytes</i>)	Livskraftig (LC)	Nei	31.05.2025
8	granmeis (<i>Poecile montanus</i>)	Sårbar (VU)	Nei	31.05.2025
9	gransanger (<i>Phylloscopus collybita</i>)	Livskraftig (LC)	Nei	31.05.2025
10	grønnefink (<i>Chloris chloris</i>)	Sårbar (VU)	Nei	31.05.2025
11	grønnsisik (<i>Spinus spinus</i>)	Livskraftig (LC)	Nei	31.05.2025
12	gråfluesnapper (<i>Muscicapa striata</i>)	Livskraftig (LC)	Nei	31.05.2025
13	gråsisik (<i>Acanthis flammea</i>)	Livskraftig (LC)	Ja	31.05.2025
14	jernspurv (<i>Prunella modularis</i>)	Livskraftig (LC)	Nei	31.05.2025
15	løvsanger (<i>Phylloscopus trochilus</i>)	Livskraftig (LC)	Nei	31.05.2025
16	måltrost (<i>Turdus philomelos</i>)	Livskraftig (LC)	Nei	31.05.2025
17	munk (<i>Sylvia atricapilla</i>)	Livskraftig (LC)	Nei	31.05.2025
18	rødstrupe (<i>Erithacus rubecula</i>)	Livskraftig (LC)	Nei	31.05.2025
19	rødvingetrost (<i>Turdus iliacus</i>)	Livskraftig (LC)	Nei	31.05.2025
20	spettmeis (<i>Sitta europaea</i>)	Livskraftig (LC)	Nei	31.05.2025
21	svarthvit fluesnapper (<i>Ficedula hypoleuca</i>)	Livskraftig (LC)	Nei	31.05.2025
22	svarttrost (<i>Turdus merula</i>)	Livskraftig (LC)	Nei	31.05.2025
23	trekryper (<i>Certhia familiaris</i>)	Livskraftig (LC)	Nei	31.05.2025
24	trepipelerke (<i>Anthus trivialis</i>)	Livskraftig (LC)	Nei	31.05.2025

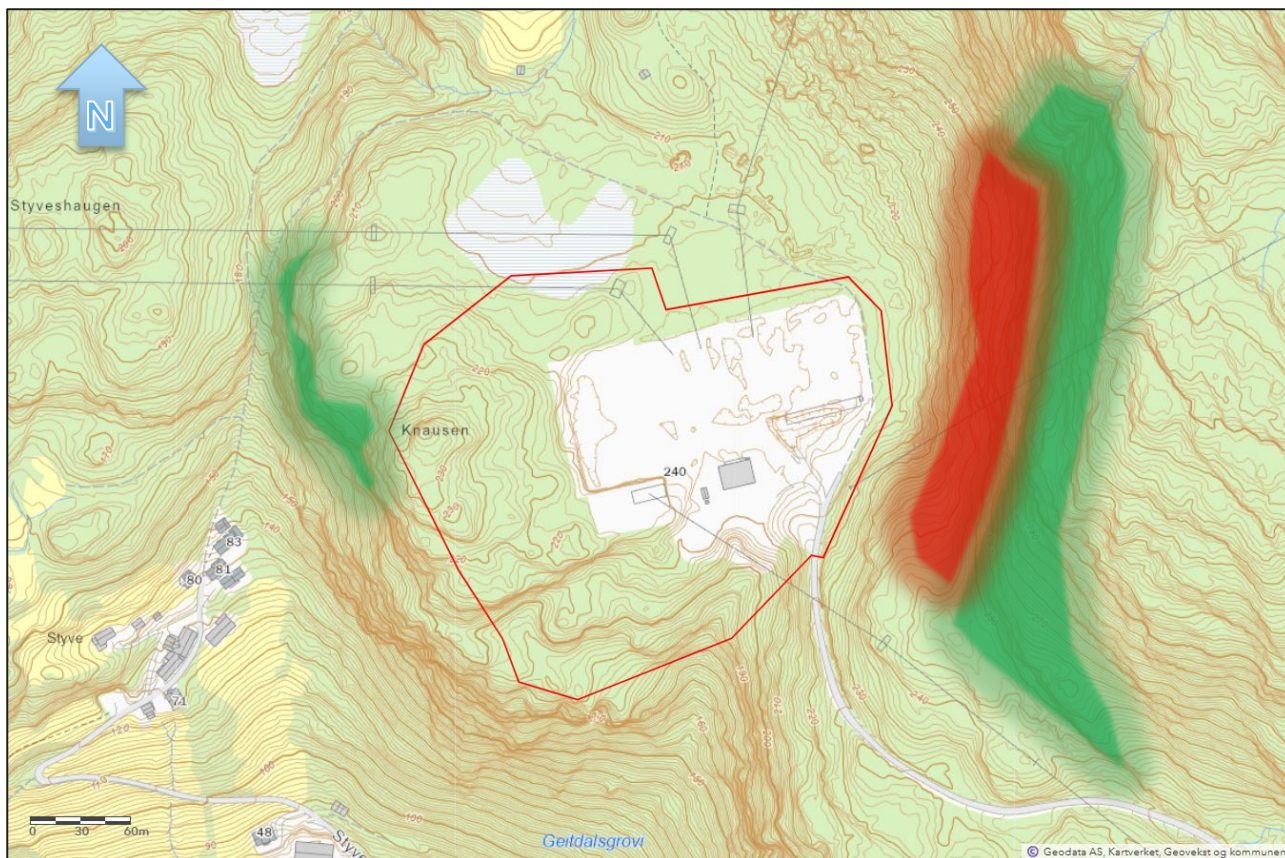

Figur 3-1 Lokalisering av fugler (romber) og spor etter fugler og andre dyr (gule kryss = sannsynlige brunstgroper for hjort (mer eller mindre tydelige), blå kryss = død ved med spor etter hakkespetter) observert under befarings 31.05.2025. Undersøkellesområdet er omtrentlig markert med rød linje. Kilde: Multiconsult.

Skogen i den vestvendte fjellsida/-skrenten øst for planområdet består av et belte med edelløvskog (særlig alm) nederst og et belte med ospeskog øverst. Her var flere store og gamle trær. I tillegg var det en del ospeskog med til dels gamle trær også i fjellsida/-skrenten vest for undersøkelsesområdet (se Figur 3-2 og Figur 3-3).

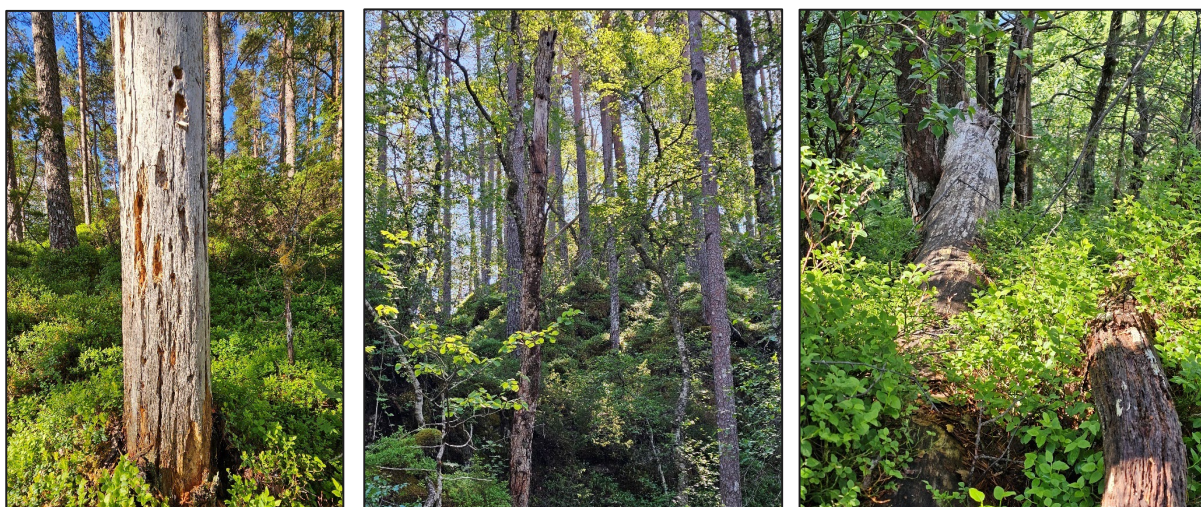

Figur 3-2 Fjellsikrenten vest for undersøkelsesområdet med edelløvskog (hovedsakelig alm) nederst/i midten og osp øverst. Foto: M. Bjerga, Multiconsult.

Figur 3-3 Omtrentlige markeringer av avstandsobserverte areal med ospeskog (grønt) og edelløvskog (rødt) med dominans av alm (EN). Figuren er ikke uttømmende for denne typen skogsområder, men viser de mest synlige/nærliggende områdene med denne typen skog i forhold til planområdet. Kilde: Multiconsult.

Gammel skog og innslag av død ved er gode habitat for hakkespetter, herunder de spesielt hensynskrevende artene gråspett (*Picus canus*) og hvitryggspett (*Dendrocopus leucotos*). Det var en rekke eksempler på død ved med spor etter hakkespetter (trolig flaggspett) i furu- og ospeskog vest for eksisterende transformatorstasjon, jf. blå kryss i Figur 3-1 samt bilder vist i Figur 3-4. Befaringen var trolig noe sent med tanke på å fange opp trommingen fra hakkespetter, særlig den fra gråspett som i all hovedsak foregår i mars-april [7].

Figur 3-4 Eksempler på død ved fra undersøkelsesområdet m/omgivelser. Foto: M. Bjerga, Multiconsult.

Myra nord for undersøkelsesområdet med sin nærhet til furuskog av noe alder, kan være egnet som spillplass for skogsfuglene orrfugl (*Lyrurus tetrix*) eller storfugl (*Tetrao urogallus*), men tidspunktet for befarings (31. mai 2025) var noe sent for å observere dette. Se bilder av myra i Figur 3-5.

Figur 3-5 Myra nord for undersøkelsesområdet kan være et aktuelt spillsted for skogsfugl. Her var opptil flere synlige hjortetråkk. Foto: M. Bjerga, Multiconsult.

Det gikk opptil flere hjortetråkk i myra vist i Figur 3-5, og i skogen vest og sørvest i undersøkelsesområdet, ble det observert tre brunstgroper (se Figur 3-6).

Figur 3-6 Brunstgrop laget av hjort sørvest i undersøkelsesområdet. Foto: M. Bjerga, Multiconsult.

Se vedlegg 1 (u.off) for orientering om en sensitiv art.

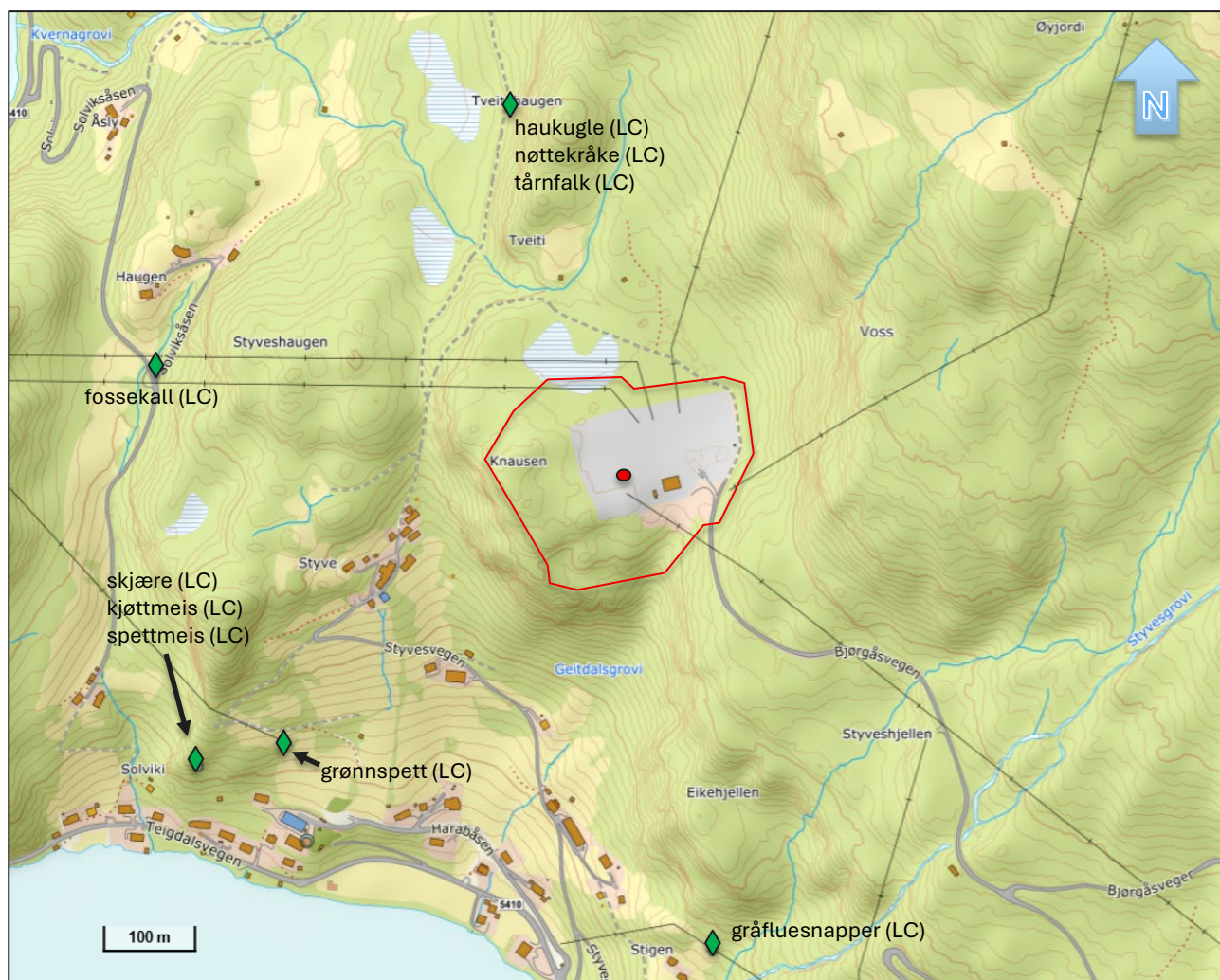
3.2 Registreringer i artskart

Det er sparsomt med registreringer av fugl i området fra tidligere, og ingen funn innenfor undersøkelsesområdet. I en radius på ca. 600 meter fra senter av undersøkelsesområdet er det registrert ni fuglearter, men av disse har informasjon om aktivitet (hekking, næringssøk, etc.). Se Tabell 3-2 og Figur 3-7. Ingen av disse ni artene er rødlistede [5] eller ansvarsarter for Norge [6].

Tabell 3-2: Artsliste over livskraftige (LC) fugler registrert i en radius på ca. 600 m fra sentrum av undersøkelsesområdet.

Nr.	Artsnavn norsk (latin)	Status på norsk rødliste for arter	Norsk ansvarsart	Funndato
1	Fossekall (<i>Cinclus cinclus</i>)	Livskraftig (LC)	Nei	01.06.1999
2	Grønnspekk (<i>Picus viridis</i>)	Livskraftig (LC)	Nei	05.04.2013
3	Gråfluesnapper (<i>Muscicapa striata</i>)	Livskraftig (LC)	Nei	24.06.2025
4	Haukugle (<i>Surnia ulula</i>)	Livskraftig (LC)	Nei	27.08.2016
5	Kjøttmeis (<i>Parus major</i>)	Livskraftig (LC)	Nei	30.01.2011
6	Nøttekråke (<i>Nucifraga caryocatactes</i>)	Livskraftig (LC)	Nei	27.08.2016
7	Skjære (<i>Pica pica</i>)	Livskraftig (LC)	Nei	30.01.2011
8	Spettmeis (<i>Sitta europaea</i>)	Livskraftig (LC)	Nei	30.01.2011
9	Tårnfalk (<i>Falco tinnunculus</i>)	Livskraftig (LC)	Nei	27.08.2016

Figur 3-7: Ni livskraftige arter (markert med grønne romber) er registrert på Artskart innenfor en radius på ca. 600 meter fra sentrum av undersøkelsesområdet (markert med en rød prikk), alle med aktiviteten «ukjent». Undersøkelsesområdet er omtrentlig markert med rød linje. Kilde: Artsdatabanken [4].

4 Konklusjon og anbefalte tiltak/supplerende undersøkelser

Undersøkelsesområdet med omegn kan sies å huse et relativt rikt fugleliv, og er omtrent som forventet for denne typen (skogs)natur. Følgende supplerende undersøkelse og avbøtende tiltak anbefales:

- SUPPLERENDE UNDERSØKELSE

Tidspunktet for befaringsvar ikke fullgodt med tanke på å avdekke eventuell skogsfuglleik eller hekkelokalitet for gråspett. Det anbefales derfor en supplerende undersøkelse i april for å kartlegge disse artene.

- AVBØTENDE TILTAK

For å unngå unødig forstyrrelse av fuglelivet, både det ordinære og det som har ekstra forvaltningsverdi (rødlistearter, andre spesielt hensynskrevende arter, m.m.), bør man unngå vegetasjonsrydding og høylytt anleggsarbeid (sprenging, pigging, m.m.) i hekketida. Lengde på hekketida, og ev. andre avbøtende tiltak, kan avklares nærmere i den supplerende undersøkelsen i april.

- Se også vedlegg 1 (u.off) for undersøkelse/tiltak knyttet til sensitiv art.

5 Referanser

- [1] E. K. Skaar, «45513-MUL-EVA-A-RE-001 Evanger T5 - forholdet til KU-forskriften,» Multiconsult, Oslo, 2025.
- [2] A. Krohn-Hansen, «10261691-01-RIM-NOT-01 Naturtypekartlegging Evanger transformatorstasjon,» Multiconsult, Bergen, 2025.
- [3] Miljødirektoratet, «M-2209 Kartleggingsinstruks: Kartlegging av terrestriske naturtyper etter NiN2,» Miljødirektoratet, Oslo, 2024.
- [4] Artsdatabanken, «Artskart,» Artsdatabanken og GBIF Norge, 17 10 2017. [Internett]. Available: <https://artskart.artsdatabanken.no>. [Funnet 22 09 2025].
- [5] Artsdatabanken, «Norsk rødliste for arter 2021,» Artsdatabanken, 2021. [Internett]. Available: <https://www.artsdatabanken.no/rodlisteforarter2021/Resultater>. [Funnet 22 09 2025].
- [6] Artsdatabanken, « Ansvarsarter – Rødlista i et europeisk perspektiv. Norsk rødliste for arter 2021,» Artsdatabanken, 2021. [Internett]. Available: <https://artsdatabanken.no/rodlisteforarter2021/fordypning/ansvarsarterrodlistaiteuropeiskperspektiv>. [Funnet 22 09 2025].
- [7] O. Hogstad, «gråspett i Store norske leksikon på snl.no,» 26 11 2024. [Internett]. Available: <https://snl.no/gr%C3%A5spett>. [Funnet 23 09 2025].
- [8] Miljødirektoratet, «M-606 Retningslinjer for håndtering av sensitive artsdata,» Miljødirektoratet, Oslo, 2016.

VEDLEGG 1 (U.OFF.) – SENSITIV ART – SE EGET DOKUMENT